

NERİMAN HAŞİM EMİRLİ
ANAOKULU
REHBERLİK SERVİSİ

MAHREMİYET EĞİTİMİ

HAZIRLAYAN
İNÇİ ERSOY
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

İÇERİK

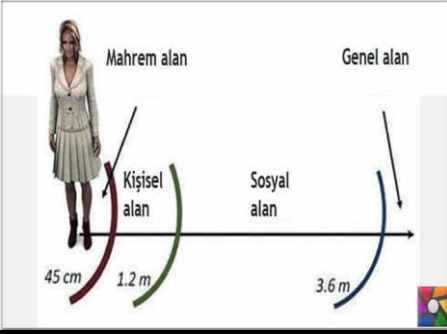
- Mahremiyet nedir?
- Mahrem alan nedir?
- Mahremiyet eğitimi ne zaman başlar?
- Çocukların mahremiyetini ne kadar ihlal ediyoruz?
- Mahremiyet eğitiminin önemi
- Ebeveyne tavsiyeler

MAHREMİYETİN TANIMI

- **Mahremiyet** kelimesi Arapça bir kelimedir ve **Türk Dil Kurumu'na göre gizlilik olarak tanımlanmıştır** (Türk Dil Kurumu, 2018).
- **Mahremiyet ayrıca kişisel olan, özel olan vb. gibi anlamlara da gelmektedir.**
- **«Kişinin kendisine ait olan bir şeyi başkalarından koruması» olarak da tanımlanmaktadır. Bunun yanında kişinin sınırlarını kendisinin belirlemesi anlamına da gelmektedir.**
- **Özel yaşam olarak da tanımlanabilen mahremiyet**, kişilerin yalnız başına kalabildikleri, istedikleri gibi düşünüp davranabildikleri, başkalarıyla hangi yer, zaman ve koşullarda ne ölçüde ilişki kuracaklarına kendilerinin karar verebildikleri bir yaşam alanını ve bu yaşam alanında sahip olunan hakları ifade etmektedir (Yüksel, 2003).

MAHREM ALANLAR

4

Beden (özel bölgeler)

Mekan

Kişisel Bilgiler

Zaman (bana ait zamanım)

Eşya (çantam vb.)

Sosyal medya

MAHREMİYET EĞİTİMİ NE ZAMAN BAŞLAR?

Mahremiyet eğitimi çocuğun doğumuyla başlar (Örnek:Emzirirken doyup kafasını çevirdiğinde buna saygı duymak ve beslemek için ısrar etmemek) . Çocuğa bu eğitimin anlatılarak verilmeye başlanması ise tuvalet eğitimi dönemi olan 18-36 ay arasında gerçekleşir. Bu eğitimde birinci derecede sorumluluk,çocuğun ilk sosyal ortamı olan «AİLESİNDEDİR»

Mahremiyet eğitimi,cinsel bilgilerin yanında daha çok;

- *Kendisinin ve diğer insanların özel hayatının farkına varması,
- *Sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması,
- *Diğer insanların özeline saygı duyması,
- *Kendisi ve çevresi arasına sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içermektedir.

Bu eğitim, çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması için fazlasıyla önem taşımaktadır (Akcan, 2016; Diler, 2014).

MAHREMİYET EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

- Çocukları ihmal ve istismardan korumanın ilk adımı ,onlara mahremiyet eğitimi vermektir.
- Mahremiyet eğitimi, çocuğun sağlıklı kişilik gelişimine zemin hazırlamaktadır.
- **Bu eğitim sayesinde çocuklar, kendilerinin ve başkalarının özel alanını korumayı öğrenerek daha sağlıklı bireyler olabilirler (Akcan, 2016).**
- Mahremiyet eğitimi çocuğun cinsellik ile ilgili sorularına cevap bulmada katkı sağlamaktadır.
- Doğru verilen mahremiyet eğitimiyle çocuğun güven duygusu pekişerek, sorumluluk bilinci de gelişir.
- Bu eğitim, bireyin kendisinin ve diğer insanların özel alanına saygı duymaya katkı sağlamayı hedeflerken vicdan gelişimini de destekler.

ÇOCUKTA MAHREMİYET EĞİTİMİNİN KAPSAMI

**Kendi özel
alanını
bilmesi**

**Kendi özel
alanını
koruması**

**Başkalarının
özel alanına da
saygı
göstermesi**

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

• I. Özel Alan Tanımlama

- Çocuğun kendi özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekmektedir. **Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği, çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba , doktorlar(tedavi için,yanında anne-baba varken), bazen okulda öğretmenler(yardım için,durumlara örnek vererek) dışında bu bölgelere kimsenin dokunmaması ve görmemesi gerektiği anlatılmalıdır, onun da aynı şekilde başka arkadaşlarının izni olmadan bedenlerine dokunmaması söylenmelidir**
- **Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zamanda anne-babanın da özel alanıdır. Çocuk anne-babasının bu alanlarını görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceği anlatılmalıdır.**
- Çocukta “özel alan” kavramının oluşabilmesi için, **3 yaşından itibaren evde veya ev dışında çıplak olarak bulunmamalıdır. Kendisini başkalarının yanında çıplak olarak görmeye alışkın olmayan bir çocuk, giysilerinin birileri tarafından çıkartılmasından ciddi rahatsızlık duyacaktır (Akcan, 2016). Küçük yaştan itibaren başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek onların mahremiyetine saygıyı gösterir.**

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

• I. Özel Alan Tanımlama

Cinsel organlar anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organı ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir.

Özellikle 3 yaşından sonra banyo yaptırırken anne-baba ya da kardeşlerle birlikte değil, sadece çocuğu banyo yaptırmak ve banyo sırasında iç çamaşırı ile yıkamak, çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır. 7 yaşından sonra banyoda çocukların kendi özel alanlarını kendilerinin temizlemelerine fırsat verilmelidir. (Daha küçük yaşlarda da bunu deneyimlemeleri sağlanmalıdır)

Ebeveynlerin ,çocuklarını dudaklarından öpmemeleri gerekmektedir. Aksi takdirde çocuklar, başkaları tarafından da dudaklarından öpüldüğünde, çıplak bedenine dokunulduğunda yaşadıklarını normal karşılamakta ve istismara uğradığının farkına varamamaktadır.

Sağlıklı bir mahremiyet duygusu açısından çocuğun başkalarının önünde kıyafetlerini çıkarmaması, giyinip soyunmaması gerektiği çocuğa zaman zaman hatırlatılmalıdır. Tabi ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması ,çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir (Akcan, 2016).

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

2- "İzin Verirsem Kabul Edilirsin" Bilinci

Çocuklara okul öncesi dönemde tuvalet, banyo, yatak odalarının özel alanlar olduğu , (çünkü içeride giyiniyor ya da soyunuyor olabiliriz veya yalnız kalmak, dinlenmek isteyebiliriz) kapılarının kapatılması gerektiğini ve içeri girmek istendiğinde kapının çalınması, yanıt için beklenmesi gerektiği öğretilmelidir.

Davranışın kalıcılığını sağlamak için ebeveynlerin de çocukların özel alanlarına girerken aynı davranışta bulunmaları gerekmektedir.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

3. "Bedenim Bana Ait " Bilinci

- Ebeveynler hem sözel olarak hem de onlara örnek olacak davranışlarıyla çocuğa ,**bedeninin kendisine ait olduğu ve bedeni ile ilgili konularda kendisinin karar vereceğini** küçük yaşlarda öğretmelidirler.
- **Çocuğa sormadan ona sarılmak, öpmek, özel bölgelerine dokunarak sevmek, yabancılarla konuşması ve temasa geçmesi konusunda zorlamak (kucağına vermek), çocukları dudaktan öpmek**, çocuğun cinsel kimlik gelişimi ve bedeninin özel olduğu algısı açısından oldukça sakıncalı durumlardır.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

4. Tuvalet ve Banyoda Mahremiyet

Çocukla birlikte banyo yapılmasının veya tuvalet ihtiyacının giderilmesinin bırakmak için en uygun zaman çocuğun çıplaklığa aşırı ilgi duyduğu zamandır. (Genel olarak 2 yaşından itibaren karşı cinsten çocukların yanında çıplak olmamaya özen gösterildiğinde, çocuk kişisel gizliliği öğrenir ve sosyal durumlarda yapılabilecekler ve yapılamayacaklar hakkında bilgi sahibi olur.)

Çocuklar özellikle 4 yaşından itibaren ,tuvalet ihtiyacının yalnız başına giderilmesi gereken bir durum olduğunu öğrenmelidirler.

Bunu öğretecek olan da anne babalardır. **Çocuk tuvalet ihtiyacını giderirken yanında durmamak gerekmektedir.** Anne-babaların çocuklarıyla birlikte banyo yapmaları ya da tuvalete girdiklerinde tuvaletin kapısını aralık bırakmaları da mahremiyet eğitimi açısından yanlış davranışlar arasındadır.

4 yaşından küçük olan ve lazımlık kullanan çocuklar için de anne-babanın bu lazımlığı tuvalet ya da banyoya koymaları daha uygun olacaktır.

Tüm bunlara dikkat edilirse, çocuk tuvalet ve banyonun özel bir mekân olduğunu anlayacaktır (Çakır, 2015).

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

5. Çocukların Yataklarının ve Odalarının Ayrılması

- Çocuklar 2 yaşla birlikte yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır.
- **Ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocuklar için uzman yardımı ile yatak ayırımına gidilmelidir.**
- Birlikte aynı yatakta yatan kardeşlerin yatakları 4-5 yaşından itibaren ayrılabilir.
- **Kız ve erkek kardeşlerin odaları ilkokul dönemiyle birlikte ayrılmalıdır. Çünkü beraber buldukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler (Akcan, 2016).**
- Anne-babaların çocuğu yataklarına almaları ve bunu alışkanlık haline getirmeleri yanlış bir davranıştır. **Anne-baba ile aynı yatağı paylaşmaya alışan çocuklarda bağımlılık duygusu devam etmekte ve kişilik gelişimleri gecikmektedir** (Çankırılı, 2015). Aile bireylerinden her birinin kendisine ait bir odası varsa, çocuk daha başlangıçta, kendi hareket özgürlüğünün nerede bittiğini ve başkalarının hareket özgürlüğünün nerede başladığını kavrayarak, başka bir insanın ve onun mahremiyetinin ne olduğunu anlamaya başlar (Kentler, 2008).

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

6. Anne-Babaların Giyimlerine Dikkat Etmeleri

Anne-baba çocukların yanında giyecekleri kıyafetlere dikkat etmelidir. Anne-babanın bu hassasiyeti, onları model alan çocuğun da davranışlarına yansıyacaktır.

Çocuğa 3-4 yaşından itibaren kendi başına giyinmesi ve giyinirken odasında yalnız olmaya dikkat etmesi, kapı ve perdeleri kapalı tutması gerektiği anlatılmalıdır.

Aynı zamanda yabancı kişilerin ve misafirlerin yanında soyunup giyinmemesi gerektiği de zaman zaman hatırlatılmalıdır.

Çocuğunun yanında giyinip soyunmamaya dikkat eden anne-baba, vücudun özel bölgeleri olduğu ve buraların başka kimselere gösterilmemesi gerektiği ilkesini çocuğuna örnek olarak öğretmiş olacaktır (Çakır, 2015).

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

7. Eşlerin Birbirlerine Karşı Gösterdikleri Sevgi Sözcüklerine ve Davranışlarına Dikkat Etmeleri

- Eşlerin birbirlerine sevgi göstermeleri, çocukların sevgi dolu bir ortamda, kendilerini mutlu hissetmelerini sağlayacaktır. **Ancak eşler arası sevgi cümlelerinin ve davranışlarının aşırıya kaçması ve cinsel içerikli sözlerin, çocukların yanında rahat bir şekilde ifade edilmesi, mahremiyet duygusuna zarar verecektir.**
- Eşler çocuğun yanında birbirine karşı cinsel içerikli şakalar yapmamalıdır.
- Özellikle 4 yaşındaki çocuğun yanında anne-babanın uygun olmayan sözler kullanıp, çocuğuna ise bunu yapmaması gerektiğini söylemesi de hiç etkili olmayacaktır. **Zira çocuk böyle bir durumda büyüklerinin bu davranışlarına anlam veremeyecek, kafası karışacak ve onlara karşı güveni de azalacaktır.**

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

8. Çocuğun Genital (cinsel) Organını Sevgi Aracı Olarak Kullanmamak

- **Çocuklar genellikle iki yaşından itibaren kendi bedenlerini keşfetmeye başlarlar.** Tuvalet eğitimi dönemine rastlayan bu evrede çocuk, alt değişimi sırasında, banyo yaparken ya da pişikleri tedavi edilirken genital organlarının farkına varır ve onlara dokunmaktan hoşlanır.
- **Bu dönemde çocuğun genital organlarına mümkün olduğunca az dokunarak ve bu organları sevgi nesnesi olarak kullanmayarak, çocukta vücudunun özel yerleri bilinci oluşturulabilir.**
- Küçük çocuklar cinsel organlarına dokunularak sevildiğinde, çocuk hem mahremiyet ihlaline uğramış olmakta hem de başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşımaktadır.
- **Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları ,kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayırımını yapamayabilir.** Bu sebeple bezlemek, pisik kremi sürmek ve temizlemek

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

8. Çocuğun Genital (cinsel) Organını Sevgi Aracı Olarak Kullanmamak

- **Çocuğun kendini keşfettiği bu dönemde kimi ebeveynler çocuğu cinsel organlarına dokunduğu için cezalandırmakta veya azarlamaktadır. Bu tutum çocukta var olan cinsel merakı daha da artırmaktadır.**
- **Çocuğun bu evrede kendini keşfetme sürecinin normal olduğunu bilmek gerekmektedir. Çocuk toplum içinde genital organlarıyla oynadığında ise uyarıda bulunmak yerine dikkatini başka bir yöne çekmek gerekir (**Örnek:** Bir şey getirmesini isteme, oyun oynamayı teklif etme , bir soru sorma vb.)**
- **Çocukta ortalama olarak 4-6 yaşları arasında giderek azalan cinsel merak, yerini çocuğun arkadaşları ile oynama ve öğrenme etkinliklerine bırakmaktadır (Purtaş, 2018).**

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

9. TV ve İnternetin Aile Mahremiyetini İhlal Etmesine İzin Vermemek

Çocuğun istismar edilme tehlikesi dışarıda olduğu kadar, evde de TV , internet , gazete, dergi vb. yoluyla söz konusu olabilir.

Çocukların yaşının üstünde, cinsel bilgiye maruz kalmaması için denetimsiz televizyon-telefon- internet- tablet kullanımına engel olunmalı ve internet ayarlarının (**Aile koruma paketi**) çocukların kullanımına uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır. Aksi takdirde çocuk, uygunsuz sitelerde, erken dönemlerde cinsellikle tanışmakta ve kötü niyetli kişilerin hedefi haline gelebilmektedir.

6 yaşından küçük çocukların tek başına interneti kullanmalarına izin verilmemelidir. Çocuğun bu isteği ailenin eşlik edeceği zamanlarda günlük toplam 30-40 dakikayı geçmeyecek şekilde karşılanabilir.

Yetişkinlerin kolay takip edebilmeleri için , bilgisayar ,tablet vb. gibi teknolojik aletlerin ortak çalışma odası, salon gibi alanlarda kullanılmasını sağlamak gerekir.

TV programlarında izleyici kitlesi işaretlerine dikkat edip ,programlar konusunda da seçici davranarak ve sınır koyarak (izleyeceği programları çocukla birlikte seçmek) kontrolü sağlamak gerekir.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

10. Çocuğun Cinsellikle İlgili Sorularına Cevap Verilmesi

Cinsel eğitim ilk olarak ailede başlar. Ailede çocuğa hem ilk cinsel bilgileri verme ve model olma hem de okuldan cinsel eğitim talep etme, verilen eğitime destek olma, verilen eğitimin bir parçası olma ve verilen eğitimi denetleme fonksiyonları olmalıdır.

Çocukların sağlıklı bir kişilik yapısına sahip olmaları için, cinsellikle ilgili bilgilerin, çocuğun gelişim dönemine uygun olarak verilmesi gerekmektedir.

Cinsel eğitimi aşama aşama ve yaşına uygun olarak alan çocuk sonraki yaşamında karşı cinsle kurduğu ilişkilerde dengeli olur (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

Doğru verilen bir cinsel eğitim sayesinde çocuk kendi bedenine ve karşı cinsin bedenine saygı duymayı öğrenir. Bu durum çocuğun ileriki yaşantısında kendi cinsiyetindekilerle ve karşı cinsten kişilerle sağlıklı, düzeyli ilişkiler kurmasını sağlar.

Cinsel konularda bilgi kadar duygu, düşünce ve tutumların da önemli olduğu unutulmamalıdır. Cinselliğin korkulacak, kaçılacak bir şey olduğunu öğretmek ve böylece kontrol altında tutabileceğini düşünmek yerine, çocuklara kendine ve karşısındakine saygı duymayı öğretmek gerekmektedir (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

11. Çocuğa İyi ve Kötü Dokunma Arasındaki Farkın Öğretilmesi

Çocukları ihmal ve istismar durumlarından korumak için onlara **yaşlarına göre özel alanlarını, bedenlerini korumayı ve böyle bir durumla karşı karşıya kalırlarsa nasıl davranmaları gerektiğini anlatmalıyız.**

Çocuklara özel bölgelerini anlatırken iç çamaşırı kuralından da yararlanılabilir. İç çamaşırı giydiğimiz yerlerin özel bölgelerimiz olduğunu, bir başkasının özel bölgelerimize bakmasının, dokunmasının, bunu istemesinin doğru olmadığını anlatmalıyız.

Anlatırken iyi dokunma-kötü dokunma kavramlarını mutlaka vurgulamalıyız (Cingöz Teke, 2018).

- **iyi dokunma ile ilgili olarak;** “Seni mutlu eden, kızdırmayan, üzmeyen, rahatsız etmeyen dokunmalar iyi dokunmadır” şeklinde bir açıklama yapılabilir. Annenin-babanın sana sarılması, okuldan eve gelince annenin-babanın seni öpmesi iyi dokunmadır, şeklinde örnekler çoğaltılabilir. Burada vurgulanması gereken iyi dokunmalarda mutlu olduğumuz, acı çekmediğimizdir.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

11. Çocuğa İyi ve Kötü Dokunma Arasındaki Farkın Öğretilmesi

Kötü dokunma ile ilgili olarak; “Seni rahatsız eden, canını acıtan, üzen, kızdıran, utanmana neden olan dokunmalar kötü dokunmalardır.” şeklinde açıklanabilir.

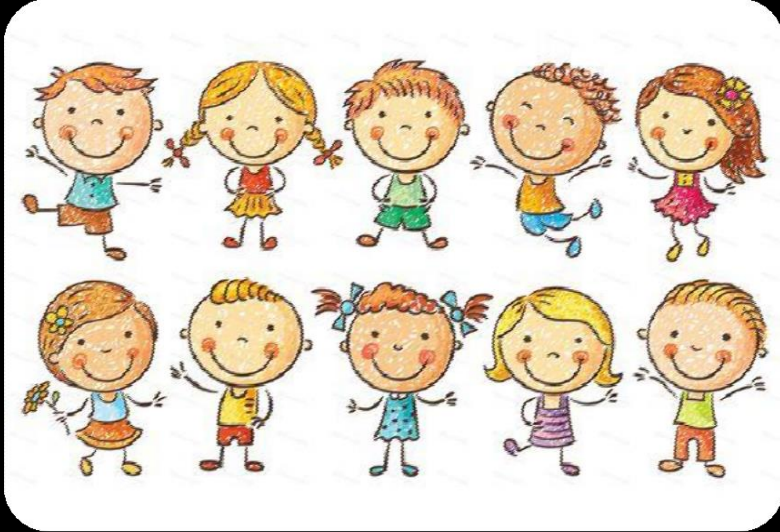
“Eğer birisi istemediğın halde sana dokunuyorsa bu kötü bir dokunmadır. **Dokunma senin korkutuyor ve sinirlendiriyorsa, bu kötü bir dokunmadır. Eğer birisi senin özel bölgelerine dokunuyorsa bu kötü dokunmadır.** Okulda bir arkadaşın sana vurursa ısırır, iteklerse bu da kötü dokunmadır.

Kötü dokunan kişi tanıdığın ya da tanımadığın, yaşıtın ya da senden büyük bir kişi olabilir.

Sana kötü dokunulduğunu hissediyorsan bunu mutlaka güvendiğın bir büyüğünle (anne, baba, öğretmen, aile büyükleri vb.) **paylaş.**

Bunu yapan kişi seni tehdit ederse, bunun sır olduğunu söylese ona inanma, mutlaka söylemen gerektiğini unutma. Kimsenin senin canını yakmaya, kötü dokunmaya hakkı yoktur.” şeklinde bir açıklama yapılabilir (Cingöz Teke, 2018).

...

MAHREMİYET EĞİTİMİ,
“ÇOCUĞA , BAŞKALARINA SINIR
KOYMAYI ÖĞRETMEKTİR”

OKU-ARAŞTIR

• **ÇOCUKLARINIZ İÇİN EĞİTİCİ VİDEOLAR;**

- <https://www.youtube.com/watch?v=Le22G2V0sTE> KİKO İLE İÇ ÇAMAŞIRI KURALI
- <https://www.youtube.com/watch?v=E2QZNRtcf9w> ÇOCUKLAR İÇİN ONAY
- <https://www.youtube.com/watch?v=mYi-O2E3Cjs> BEDENİM BANA AİT

• **EBEVEYNLER İÇİN EĞİTİCİ VİDEO ÖNERİLERİ;**

- <https://pedagogijidernegi.com/cocukta-mahremiyet-egitimi/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=YD-HaiksC0I>
- http://akyurt.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_12/22103533_istismar_sunumu.pdf
- <http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerikid=9855013fc6a1e105943a2ab087c9dd22517a759836019>
- <https://www.youtube.com/watch?v=I7PQVdyINI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Kz5IPVycXjl>
- https://www.youtube.com/watch?v=ahxlgyd3_zs

OKU - ARAŞTIR

• YARARLANABİLECEK KİTAP LİSTESİ (Çocuğa Yönelik)

- Beni de Bedenimi de Seviyorum –Ebeveyn Çocuk Kitap Seti–Rayka Kumru
- Bedenim Bana Ait, Gergedan Yayınları □ Kırmızı Çizgi,Samar Mahfouz Barraaj, Erdem Çocuk Yayınları,
- Bu Beden Benim, Pedagog Ayşen Oy, Mandolin Yayınları,
- Elif Asla Yabancılarla Gitmez, Liane Schneider , İş Bankası Yayınları,
- Çağlar Tanımadığı İnsanlarla Bir Yere Gitmez,Christian Tielman, İş Bankası Yayınları
- Sır Versem Saklar Mısınız?, Jennifer Moore Mallinos, Redhouse Kidz Yayınları

